

L611

1892

Գ Ի Բ Ք

1999

Հ Ա Ն Դ Ի Ս Ա Դ Ի Ռ Ո Ի Թ Ե Ա Ն Ց Տ Օ Ն Ի Ց

Կ Ա Յ Ս Ե Բ Ը Կ Ա Ն Ա Ց

Հարակարգեալ ի Սիմէօն Կաթուղիկոսէ ամենայն Հայոց
Երևանցոյ՝ յաւելուածովք նորաճիւս շարականաց և աղօթից:

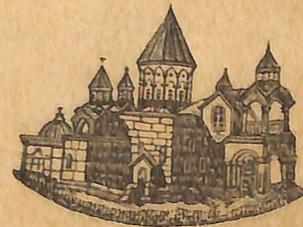
Յամի Տեառն 1771. Յուլիսի 10:

1303.

ՉՈՐՐՈՐԴ ՏՊԱԳՈՒԹԻՒՆ

Ըստ հնագոյն օրինակի արելոյ է 1833 թի:

1894—ՌՅԻԴ

Ի Վ Ա Ղ Ա Բ Շ Ա Պ Ա Տ

ԼԵՈ
1892

Ի ՏՊԱԲԱՆԻ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷԶՄԻԱԾՆԻ:

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ

Եթէ հարկադրիմք ի սուրբ Գրոց և մանաւանդ ի Սրբազան Առաքելոյն Պօղոսէ՝ աղօթել հասարակապէս վասն ամենայն Թագաւորաց. Ապա որքան ևս հարկ է ի վերայ մեր աղօթել վասն քրիստոնէից Թագաւորաց, որով անունն Քրիստոսի փառաւորի, և սուրբ խաչ նորին պայծառացեալ փայլի ընդ ծագս տիեզերաց:

Արդ եթէ այսպէս, ապա որքան և որքանապատիկ հարկ է ի վերայ մեր, և որպէս պարտական խոյ եմք աղօթել վասն մերոյս յոգնեախտի և խնամաշատի աստուածազարդի քրիստոսապսակի, գերահռչակ և պայծառ անուն ԵԿԵՏԱՐԻՆԷ Կայսերուհւոյն Մօրն ողորմութեան, որ իբրև զարեգակն փայլի ընդ արեգակնափայլ Արքայորդոյն իւրոյ ՊԱՒՂ ՊԵՏՐՈՎՉԻՆ. և զուարճացուցանէ ոչ միայն զընդ հովանեաւ իւրով եղեպնն, այլև զամենայն երկրպագունն Քրիստոսի: Ընդ ՈՐՈՅ հովանաւորութեամբն և ազգս մեր կեայ լաւապէս և պահպանութեամբ նորին կենցաղափարի ապահով և աներկիւղ յամենից թշնամեաց: ՈՐՈՅ զգուժն և զխնամն հանապաղ տեսանէ, և ողորմութիւն վայելէ միշտ: Որ և բաց ի յայսպիսեաց հանապազասփիւռ և հասարակաբաշխ բարերարութեանցն՝ ի ներկայումս և ևս զերազանցապէս զողորմութիւնս և զբարերարութիւնս եցոյց յատկապէս ազգիս մերոյ և մերում անարժանութեան՝ քան զարժանն մեր, լսելով աղերսանաց մերոց և կատարելով զխնդիրս. այսինքն՝ ԻԽՐՈՎ գերազօր հրամանագրովն, և անպարտելի կնքովն՝ զԱթոռս ամենայն Հայոց զսուրբ Էջմիածին պսակեալ փառաւորեաց. զազգս Հայոց՝ ԻԽՐՈՅ ամենապայծառ Թագաւորութեան սիրելի և իւրային արձանագրեաց. և զանարժանութիւնս մեր յատուկ սիրոյ և ողորմութեան նշանաւ խիւստազարդեանց և մխիթարեաց: Արդ՝ որովհետև այսքան զերազանց բարերարութեան ոչ ինչ կարեաք հատուցանել զփոխարէնն, վասն որոյ զայս քան բանս շարադրեցաք վասն մեծապայծառ Տօնախմբութեան նորին, և կանոնեցաք զի ազգս Հայոց որքան գոն ընդ օրհնեալ տէրութեամբ նորին ի յաւուրս շնորհալի տօնից նորին՝ եկեղեցականօք և աշխարհականօք մեծաւ հանդիսաւորութեամբ կատարեսցին զայս կարգ, զոր ամենաթագաւորն Աստուած ի փառս իւր համարելով լուիցէ, և զխնդրուածս բազմութեան կատարեսցէ, ամէն:

Յ Բ Ա Մ Ա Շ Ա Ի

Տ. Տ. Մ Կ Ր Տ Չ Ի Ա.

ՎԵՀԱՓՇՈՒ ԵՒ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

Ա Մ Ե Ն Ա Յ Ն Կ Ա Յ Ո Ց

38. 1899

4/1892-60

Քրիստոսի նուաստագոյն ծառայից ծառայ Երեւանցի Սիմէօն Կաթողիկոս ամենայն Հայոց եւ Սրբոյ Աստուածաբնի Աթոռոյս Էջմիածնի: Ի Թուղ փրկէն 1771. ի Յուլիի ամսոյ 10. ձեռամբ իմով:

Թեան սո րա ընդ ա մե նայն ծա զս երկ ըի ընդ ա ր ձա -
 կեա շա ուա ւի զօք և հա րա զատ ժա ուան զա կ ցօք մին-
 չե ի կա տա րած ա շ խա ր հի այլ և օրհ նեան
 և պահ պան եան զա մե նեա եան որք ընդ իշ խա նու թեամբ
 սո ըին են թա զրի ն, յո ըոց փա ուա ւո ըի ան զա-
 զա ր Տէ բու թիւ նըդ քո :
 Թա զա ւոր եր կ նա ւոր զե կե զե ցի քո ան-
 շա րժ պա հ եան և զե ր կըր պա զուս ան ուա նըդ քու՛մ
 պահ եա ի խա զա զու թեա ն:

Ել յաւարտ պատարազին վառեսցեն զձահս և զաշտանակն և զկանթեղս
 և երկու զպիրք յառաջոյ սեղանոյն ընդ աջմէ և ընդ ահեկէ ունիցին զմոմեղէնս
 ի ձեռս յորժամ և ամենայն հոգեւորականք ունելով ըստ իւրաքանչիւր աստի-
 ճանի զշուրջառ կամ զշապիկ ելցեն յատեան: Եւ պատարազին եթէ իցէ
 Արքեպիսկոպոսն կամ վարդապետն և կամ աւագ երէցն Եկեղեցւոյն՝ յիջա-
 նելն ի բեմէ յաւարտ վերջին աղօթիցն որ է. Կապարո-ճն օրհնաց և մարգարէից,
 Թողլով՝ Օրհնեցից զբերն: Եւ օրհնեալ ելելաւ-տն:

Սարկա-աքն Կարդեսցէ.

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք ընկալ կեցո՛ւ և ողորմեա՛:

Պատարազին արեանելով զխո-նի ի Բո-րժառն աստացէ:

**Օրհնութիւն և փանօք Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ՝
 և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:**

Եւ առեալ զբուրվառն խնկարկեսցէ ինքն սեղանոյն և ամենայն եղելոցն յե-
 կեղեցւոջ հոգեւորականաց և մարմնաւորականաց երկիցս կամ երկցս անդամ.
 յորժամ և կացեալքն յատենի սկսանիցին միաբան ի միասին երգել քաղցր
 ձայնիւ զշարական. Դ՛) Ամենազօր Պատարազ և այլն:

Իսկ եթէ պատարազին իցէ այլ ոք ի հոգեւորականաց՝ մերձ յաւարտ պա-
 տարազին զգեստաւորեսցի ինքն Արքեպիսկոպոսն կամ վարդապետն և կամ աւագ
 երէցն՝ և կամ այլ ոք յառաջաւորաց եկեղեցւոյն, և կացցէ յատենի ի տեղւոջ
 իւրում. Եպիսկոպոսն ունելով ի ձեռս զգաւազան և զխաչ, և այլքն զխաչ միայն,
 և յորժամ պատարազին աւարտեսցէ զաղօթման: Կապարո-ճն օրհնաց. Մա ինքն՝
 կացցէ անդէն յառաջոյ սեղանոյն ունելով զաւետարանն ի զիրկն: Յորժամ յա-
 ռաջ մատուցեալ սարկաւազն առ Արքեպիսկոպոսն և կամ առ այլսն զգեստաւո-
 րեցեալս՝ քարոզեսցէ: Եւ ևս խաղաղութեան: Եւ նա արկանելով զխուռնկ արացէ
 այնպէս՝ որպէս և զրեանն է:

Եւ աւարտեալ զխնկարկութիւնն մինչև ցլբումն շարականին՝ եկեալ կացցէ ի տեղւոջ իւրում:

Շարակոն (Դ՛)

Ամենազօր Աստուած և թա-
 գաւոր յաւիտենից, որ ի պատ-
 կեր քո երկնաւոր և աներևոյթ
 թագաւորութեանդ, հաստատե-
 ցեր յերկրի թագաւոր զՆԻ-
 ԿՈՒՆՅՑ ԵՂԷՒՍԸՆԴԻՐՈՒ-
 ՎԻՉՆ (Կ. Տ. այո անոն) ի կառա-

վարել և ի պահպանել զքո ժո-
ղովուրդ. պահեա՛ զսա անսա-
սան և անպարտելի:

Աղբիւր կենաց և պարգևիչ
 խաղաղութեան և զօրացուցիչ
 քոյոց ծառայից, յաւել զկեանս
 խաղաղականս ի քէն պսակե-
 ցեալ Արքայիս մերոյ՝ ՆԻԿՈՒ-
 ԼԸՅ ԵՂԷՒՍԸՆԴԻՐՈՒՎՉԻ

(համայն անու) և զօրացո՛ր ի թըշնամեաց պատերազմի ի փառս Մնուանդ և ի պայծառութիւն եկեղեցւոյ քում սրբոյ. յորում փառաւորի անդադար տէրութիւնդ քո:

Բարձրացո՛ Տէր և փայլեցո՛ր զգաւազան իշխանութեան ՍՈՐՇ ընդ ամենայն ծագս երկրի. ընդարձակեա՛ շառաւիղօք և հարազատ ժառանգակցօք մինչև ի կատարած աշխարհի. այլև օրհնեա՛ և պահպանեա՛ զամենեսեան որք ընդ իշխանութեամբ ՍՈՐՇՆ ենթադրին. յորոց փառաւորի անդադար տէրութիւնդ քո:

Թագաւոր երկնաւոր՝ զեկեղեցի քո անշարժ պահեա՛, և զերկրպագուս անուանդ քում պահեա՛ ի խաղաղութեան:

Ապա երկուք ի դպրաց զնացեալ յատեանն՝ մինն ասացէ: Ալիւսիս ալիւսիս:

Եւ միւսն: Տէր ի զօրս-Նեան Կոմ Կոմ Եղեցի Բաղասոյն և այլն:

Եւ այսպէս տուն առ տուն սաղմոսեցին մինչև ցեօթներորդ տունն:

Ալիւսիայ ալիւսիայ:
Ի հարարած. Սաղմոս Կոմ-Եղեցի 1:

Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղեցի թագաւորն. ի փրկութեան քում ցնծացէ յոյժ: Օգանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա, և զկամս շրթանց նորա ո՛չ արգելեր ի նմանէ:

Դաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո. և

եղեր ի գլուխ նորա պսակ ի քարէ պատուականէ:

Կեանս խնդրեաց ի քէն՝ և ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս յաւիտեանս յաւիտենից:

Մեծ են փառք նորա ի փրկութեան քում. զփառս և զմեծ վայելչութիւն զիցես ի վերայ նորա:

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. և ուրախ արասցես զնա յուրախութիւն երեսաց քոց:

Թագաւոր յուսացաւ ի Տէր. յողորմութենէ բարձրելոյն նա մի սասանեցի:

Եւ յաւարտին սաղմոսաց՝ ի շուրջառունեցող քահանայից դաս առ դաս մի զինի միոյ յառաջ մատուցեալ յատեան՝ ընթերցցին զչորեսին ընթերցուածսն:

Եւ ի յերցոս-Կոմ Կոմ-Եղեցի:
Գլ. Լա. 1.

Ամենայն բանք Աստուծոյ խօսեցեալք են. հրաման թագաւորի զոր խրատեաց զնա մայր իւր: Բաց զբերան քո բանիւ Աստուծոյ. և զատեա՛ իրաւամբք. և խնդրեա՛ և որոշեա՛ զաղքատն և զտկարն: Փառք Աստուծոյ ծածկեն զբանս և փառք թագաւորի պատուեն զհրամանս: Երկին բարձր և երկիր խոր, սիրտ թագաւորի անքնին: Փորձ տես զանփորձ արծաթոյ և սրբելով սրբեցի ամենայն: Սա-

տակեա՛ զամբարիշտս յերեսաց թագաւորի. և ուղղեցի արդարութեամբ աթոռ նորա՝ Մի հպարտանար առաջի թագաւորի և ի տեղես մեծամեծաց մի՛ մատչեր. զի լաւ է քեզ՝ թէ ասիցէ որ ի վեր առիս մատիր. քան թէ կորանայցես առաջի հօրի:

Եւ ի յերցոս-Կոմ Կոմ-Եղեցի:
Գլ. Լա. 1.

Այսպէս ասէ Տէր Աստուած ցօծեալն իւր ցԱիւրոս. զորոյ կալայ զաջոյ ձեռանէ նորա հընազանդեցուցանել առաջի նորա զազգս և զզօրութիւն թագաւորաց խորտակեցից. բացից առաջի նորա զզրունս և քաղաքք մի՛ փակեցին. ես երթայց առաջի քո, զլերինս հարթեցից. և զզրունս պղնձիս խորտակեցից և զնիգս երկաթիս փշրեցից: Եւ տաց քեզ զզանձսն իտաւարինս և զաւանդս աներեւոյթս բացից քեզ. զի ծանիցես թէ ես եմ Տէր Աստուած՝ որ կոչեցի զանուն քո՝ Աստուածն Իսրայէլի: Ա՛սան Յակորայ ծառայի իմոյ և Իսրայէլի ընտրելոյ. ես կոչեցի քեզ զանուն քո՝ և ընկալայ զքեզ:

Պէտրոսի Առաւելոյն ի կաթն-զկէտայ Կոմ-Եղեցի Եւ ընթերցոս-Կոմ:

Գլ. Բ. 13:

Հնազանդ լերուք ամենայն մարդկեղէն ստեղծուածոյ վասն Տեառն: Եթէ թագաւորի, իբրև առաւել ումիք: Եթէ դատաւորաց՝ իբրև ի նմանէ աւաբելոց, ի վրէժխնդրութիւն չարագործաց՝ և ի գովութիւն բարեգործաց: Օ՛ր այսպէս են կամք Աստուծոյ. բարեգործացն պապանձեցուցանել զանդգամ մարդոյ զանգիտութիւն: Իբրև զազատս լինիլ՝ և մի՛ իբրև զպատուակ չարութեան ունիլ զազատութիւնն, այլ իբրև Աստուծոյ ծառայք: Օ՛ր ամենեսեան պատուեցէք, զեղբայրսիրութիւն սիրեցէք. յԱստուծոյ երկերուք. զթագաւորս պատուեցէք:

Պօղոսի Առաւելոյն ի Հապոլայեց-այ Եւ ընթերցոս-Կոմ:

Գլ. Ժգ. 1:

Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ է ի հնազանդութեան կացցէ. քանզի ո՛չ յուտեքէ է իշխանութիւն՝ եթէ ո՛չ յԱստուծոյ. և որք ենն՝ յԱստուծոյ կարգեալ են: Այսուհետև որ հակառակ կայ իշխանութեան՝ Աստուծոյ հրամանին հակառակ կայ. և որք հակառակ կան, անձանց դատաս-

տանս ընդունին: Օր իշխանքն
 ոչ են յերկիր զբարեաց գոր-
 ծոց՝ այլ չարաց. կամի՞ս չեր-
 կրնչել յիշխանութենէ անտի՞
 զբարիս գործեա՞, և ընկալցիս
 զգովութիւն ի նմանէ: Օր Մս-
 տուծոյ պաշտօնեայ է քեզ ի
 բարիս. ապա եթէ զչար գոր-
 ծիցես, երկիր. զի ոչ եթէ վայ-
 րապար ածեալ է սուսեր ընդ
 մէջ. զի Մստուծոյ սպասաւոր
 է՝ վրէժխնդիր ի բարկութիւն
 այնմ՝ որ զչարն գործիցէ: Ասան
 որոյ հարկ է հնազանդ լինիլ՝
 ոչ միայն վասն բարկութեան,
 այլև վասն մտացն խղճի. վասն
 այնորիկ և հարկս հարկանէք՝
 զի Մստուծոյ սպասաւորք են
 ի նոյն կանխեալք: Երդ հա-
 տուցէք ամենեցուն զպարտս,
 որում զհարկ՝ զհարկն. որում
 զմարս՝ զմարսն. որում զեր-
 կիր. զերկիրն. որում զպա-
 տիւ՝ զպատիւն. և մի՛ ումեք
 պարտապան գտանիցիք: Եւ
 արդ՝ աղաչեմ նախ քան զա-
 մենայն՝ առնել աղօթս, խնդր-
 ուածս, պաղատանս, գոհութիւնս
 վասն ամենայն մարդկան. մա-
 նաւանդ վասն թագաւորաց և
 ամենայն իշխանաց: Օր իսաղա-
 զութեամբ և հանդարտութեամբ
 վարեցուք զկեանս մեր ամե-
 նայն աստուած պաշտութեամբ
 և սրբութեամբ. զի այն է բարի
 և ընդունելի առաջի փրկչին մե-
 րոյ Մստուծոյ:

Ապա ասացին ժամասացոյն ի յայն ի մի-
 րառէ: Սաղմոս ճԹ՝ 3:
 Աւելուիա տէրուիա:
 Գաւազան զօրութեան առա-
 քեսցէ քեզ Տէր ի Սիօնէ. և
 տիրեսցես դու ի մէջ թշնամեաց
 քոց:
 Եւ ի մի-ս րառէ նոյնպէս ի յայն:
 Աւելուիա օրթի:
 Իսկ եթէ եպիսկոպոսն իցէ պատարա-
 զիչ կամ նախապատիւն եկեղեցւոյն՝
 որում պատկանի կատարումն հանդիսի
 տօնախմբութեանցն. այլ ոմն ի նախա-
 պատիւ քահանայից յառաջ մատուցեալ
 ի տեղի ընթերցուածոցն ասացէ:
 Խաղաղութիւն ամենեցուն:
 Եւ արդ միոյ րառէ ժամասացոյն ասացին
 Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
 Եւ յաւարտ նոյն ասացէ Կահանայն
 ի յայն Բարձր:
 Սրբոյ Լւեւտարանիս Յիսուսի
 Վրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի:
 Եւ ժամասացոյն միոյ րառցն նոյնպէս ի յայն
 Բարձր ասացին:
 Երկիրգածութեամբ լուարուք:
 Եւ ի մի-ս րառէ:
 Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:
 Ապա ասացէ Կահանայն նոյնպէս յայն:
 Եւ Տէրն մեր Յիսուս Վրիստոս:
 Եւ ժամասացոյն միոյ րառցն Գաղեացն Բարձր
 յայն:
 Պաշտուած:

Եւ մի-ս րառէ ի հաւաքեալ նոցա նոյնպէս:
 Ասէ Աստուած:
 Եւ արդ ասանիցի Կահանայն ընթերցու-
 ցաւ: Կարանն:
 Մատ. Գլ. Իբ. 15:
 Բայնժամ զնացեալ փարի-
 սեցիքն առին խորհուրդ զնմանէ՝
 թէ որպէս զնիցեն նմա զորո-
 գայթ բանիւք: Եւ առաքեն առ
 նա զաշակերտսն իւրեանց հե-
 րողիանոսօքն հանդերձ՝ և ասեն
 վարդապետ՝ զիտեմք զի ճշմա-
 րիտ ես, և զճանապարհն Մս-
 տուծոյ ճշմարտութեամբ ու-
 սուցանես, և ոչ է քեզ փոյթ
 զումեքէ, և ոչ հայիս յերեսս
 մարդոյ: Երդ՝ ասան մեզ՝ զիսորդ
 թուի քեզ, պարտ է հարկս տալ
 կայսեր՝ թէ ոչ: Գիտաց Յի-
 սուս զխորամանկութիւն նոցա,
 և ասէ՝ զի՞ փորձէք զիս կեղ-
 ծաւորք: Յուցէք ինձ զգահե-
 կան հարկին, և նոքա մատու-
 ցին նմա զգահեկան մի: Եւ
 ասէ ցնոսա Յիսուս. ոյր է պատ-
 կերս այս՝ կամ զիր. ասեն՝
 կայսեր: Բայնժամ ասէ ցնոսա,
 երթայք՝ տուք զկայսերն կայ-
 սեր. և զՄստուծոյն՝ Մստուծոյ:
 Իբրև լուան զարմացան, և թո-
 զին զնա և զնացին:
 Եւ յաւարտ ասեալսն Կարողեացէ աս-
 Կահանայն Բարձր յայն ի ին-
 Եւ ևս իսաղաղութեան զՏէր աղաչե-
 ցուք. ընկալ կեցո՞ և ողորմեա՞:

Եւ Կարարող Կանդիտն ընթերցուցէ
 և ընթերցուցէ:
 Օրհնութիւն և փառք շօր
 և Արդւոյ և շողոյն սրբոյ.
 այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից. ամէն:
 Ապա անկցին ամենեքեան ի ծոռնկս, նախ
 բարձրացուցեն զԹագն Եպիսկոպոսին.
 կամ զսաղաւարտն վարդապետին և կամ
 Աւագ երեցւոյն ի զխոյ նորա երկողին
 զպիւք կացեալք յաջմէ և յահեկէ. ապա
 այսպէս բացազուս սկսանիցի ընթե-
 ուլ զաղօթս զայս շարահիւսեցեալ
 ի Սիմօն Կաթուղիկոսէ ամենայն հայոց
 Երևանցւոյ:
 Օրհնեալ ես Հայր ամենա-
 կալ Մստուած ճշմարիտ անըս-
 կըզնաբար ծնող Արդւոյդ մի-
 ածնի և բղխօղ շողոյդ սրբոյ:
 Օրհնեալ ես Արդիդ միածին
 և Բանդ Մստուած ճշմարիտ
 էակիցդ շօր և սրբոյ շողոյն.
 ծնեալդ ի շօրէ նախ քան բզ-
 յաւիտեանս:
 Օրհնեալ ես շողիդ Մս-
 տուած ճշմարիտ. բղխեալդ ի շօ-
 րէ անժամանակապէս և անըս-
 պառաբար փառակից շօր և
 Արդւոյն միածնի: Օրհնեալ ես
 եռանձնեայ Լմենասուրբ Եր-
 րորդութիւն անբաժանելի և մի
 Մստուածութիւն համահաւասար
 և համագոյ. մի էութիւն. մի
 բնութիւն. մի տէրութիւն. և մի
 իշխանութիւն. արարիչ և ստեղ-
 ծող երկնաւորաց և երկրաւո-

րաց. տիրող և նախախնամող կարգադրիչ և զարդարող ամենեցունց: Ամենակալ ամենաբաւական ամենազօր ամենաճարուստ ամենաուստ ամէնողորմ ամենագթած. թագաւոր թագաւորաց և տէր տերանց որ միայն ունիս զանմահութիւն և բնակեալ ի լոյս անմատոյց. որում ճաւատամբ խոստովանիմք. և երկրպագանեմք յամենայն յանձնէ, յամենայն զօրութենէ, յամենայն սրտէ և յամենայն մտաց: Վանդի գուտէր Աստուած մեր գոլով քոյով սեպհականաւ և իւրականաւ փառօքդ փառաւորեալ և քոյով ամենաճարուստ բարութեամբդ զուարճացեալ և անկարօտ իսկ այլոց. ոչ կամեցար միայն ունիլ և վայելել զանճառելիսդ բարութիւն. վասն որոյ որպէս թէ ստիպեցեալ ի քումմէ անճնոյ բարերարութենէ՝ գոյացուցեր յոչնչէ միով բանիւ արարչականաւ զերկինսդ վերին և ըզ ի դմին բնակիչ զերկնային զանմարմին և զաներևոյթ էութիւնսն Տրեշտական զասուց, ի Տաղորդիլ ըստ կարողութեան՝ քումդ բարեաց և լինիլ փառաբանիչ ամենափառաւոր թագաւորութեանդ: Սակայն և այդոքիւք ոչ շատացեալ անսպառելի բարութիւնդ՝ յառաջ ածեալ գոյացուցեր յանէից զերևելիսս

զայս զերկիր և ըզ ի սմա բնակիչ զերկնային զմարմնաւոր և զնութեղէն եղելութիւնս. զորս և զարդարեցեր երևելի և մարմնաւոր բարութեամբ: Արդ՝ տեսեր ամենատեսդ Աստուած, զի ամենայնիւ անճաղորդք, աննրմանք, և ամենեին զատեալք էին յիրերաց՝ երկնայինքդ և երկրայինքս, և ոչ գոյր շողկապ և միջնորդ կցորդող, և ընտանեցուցանող երկուց տարակացելոց ծայրիցն. և մանաւանդ զբաւական իսկ վայելող ոչ գոյր երկրաւորացս բարեաց, (զի երկնայնոցդ լի և պատարուն փառազարդ էութեանց Տարստացելոցդ յամենաճարուստ բարութեանէդ՝ ոչ ինչ էր կարօտութիւն և պակասութիւն). վասն որոյ՝ առ ի ցուցանել զամենակարող և զամենաուրբանչ զօրութիւնդ, ստեղծեր զմարդս բանական՝ ամենաստեղծ ձեռօքդ ի Տոգւոյ իմանալոյ և ի մարմնոյ զզաւոյ ըստ պատկերի, և ըստ նմանութեան ստեղծողիդ, և կացուցեր զնա տէր և իշխան ի վերայ երկրի և երկրականացս Տնազանդ աւնելով նմա զամենայն, և ի պատիւ պատկերիդ՝ զերազանցապէս զարդարեցեր զնա փչմամբ յատկական շնորհիդ, և եզեր ի միջի երկուց աննմանիցն ծայրից շողկապ և միաւորիչ և վայելող երկուցն փառաց և բարութեանց:

Չի ըստ Տոգւոյն՝ զՏոգւորացն և զերկնայնոցն բերցէ զնմանութիւն, և նորօք զմայլեցի. իսկ ըստ մարմնոյ զերկրաւորացս վայելեցէ զբարութիւն: Թէև մնալոց էր մարդս ի յայս երջանիկ կացութեան և ունելոց էր զայս յատկական պատիւս և զերազանցապէս իշխանութիւնս ի մէջ ամենից ստեղծուածոց քոց մշտապէս. եթէ ըստ նմանութեան ամենաստեղծ թագաւորիդ, ի յողորմութիւն և յիրաւունս իցէր պահեալ զաթոռ թագաւորութեան իւրոյ:

Իայց սակայն թողեալ զնմանութիւն ստեղծողիդ, և զսէր երկնայնոցդ վայելչութեանց՝ պատրանօք նախաչարին յարեցաւ ի մարմնաւորս կոյս, և սորօք Տամարեցաւ միայն շատանալ նմանելով անասնոց և անբանից ըստ մարգարէին, և իսպառ մոռացաւ զկամս՝ զօրէնս և զզատաստան քո: Այնուհետև զերկրաւորս Տազիկարաց գիտել, և որ ինչ առոտս իւր կայր, աշխատութեամբ գտանել ըստ իմաստնոյն: Իսկ զքոյդ և զերկնաւորացդ խորհուրդ օրպէս կարէր գիտել: Արդ՝ այս թշուառաբեր դիպուածս և ողջանալի Տրեշտական իւրութիւնս որովհետև Տանրական էր և բոլորի բնութեան մարդոյս էր տիրեալ. վասն այնորիկ Տան-

րակարողի և ամենազօր բժշկի կարօտանայր: Ասան որոյ Տարկեցեալ ի մարդասիրական գրթոյդ, Տայր երկնաւոր Աստուած, առաքեցեր զմիածին Արդիդ քո զամենազօր բժիշկդ ի յայց քումդ պատկերի: Արոյ և եկեալ փրկական տնօրէնութեամբն իւրով՝ ազատեաց ըզբոլոր բնութիւնս մեր ի Տանրատարած Տրեշտականէն. և ի գերութենէ նախաչարին. և ծանոյց մեզ զքեզ ճշմարիտ Աստուած. և եցոյց մեզ զքոյդ զօրէնս և զզատաստանս. ուսոյց մեզ զերկնայինդ Տանապարհ, խոստանալով զառաջինն երջանկութիւն՝ և պատուիրեաց ևս՝ ասելով թէ՛ աճաւասիկ ողջացար, մի՛ ևս մեղանչեցես. զի մի՛ ևս պատասխիցի քեզ այդ թշուառութիւն: Արդ՝ ով բարերար Աստուած. և Տայր ամենակալ. թէպէտ և ևս բազմապատիկս արար մեզ բարերարութիւնդ և ի յայց զամենաուստ մարդասիրութիւնդ. սակայն՝ գոլով մեր մարմնոյ երկրասիրի պատահեալ. և ի թիւրս դիւրաժարչ մտաց վիճակեցեալ զժուարաւ կարէաք զերկնայնոցդ խոկալ միշտ. և ի մտի ունիլ զքոյդ արդար զատաստան: Եւ մանաւանդ զու ամենակալ թագաւորդ մեր, և քոյդ զատաստան գոլով աներևոյթ և անտեսանելի ի մէջ, և նստեալ

զկանայսն, և զամենայն ժողովուրդս ՍՈՐԸ: Օրհնեսցես զամենայն կալուածս և զերկիր և զվիճակ ՍՈՐԸ, զբնակիչսն: Արոց ամենեցունց տացես կեալ և մնալ առաքինական վարուք և բտրեպաշտական կենցաղավարութեամբ ըստ հաճոյից քոց: Հաւատարմութեամբ և մտերմութեամբ, խոնարհութեամբ և հնազանդութեամբ առ թաղաւորս մեր. և սիրով և խաղաղութեամբ առ միմեանս: Նոյնպէս և զսիրտ քոյապսակ թաղաւորիս մերոյ (ՆԻԿՈԼԱՅ Ալեքսանդրովչի) քաղցր և զթած պահեսցես առ ամենայն ստորադրեցեալսն իւր. և մանաւանդ առ ազգս Հայոց. ընդ ՈՐՈՅ հովանաւորութեամբն մնալով ի խաղաղութեան, փառաւորեսցուք զՀայր և զՍրղի և զսուրբ Հոգիդ՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից Ամէն:

Եւ յաւարար ազօնիցն յարս հացցեն ամենեւեան և սկսանիցն հարարել զԹափօրական հարգն, այսպէս:

Յառաջ մարտացեալ ոարհաւաճոման յարեան՝ միւսեան ի միտին երգեսցեն յայնիւրս հարգի եկեղեցական Թափօրաց:

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք:

Եւ յարարեալն երգեսցեն յայնիւրս:

Տէր ողորմեա՛:

Վասն ի վերուստ խաղաղութեան աշխարհիս և օգնականութեան Թաղաւորի

մերոյ (ՋՆԻԿՈԼԱՅ Ալեքսանդրովչի) զտէր աղաչեսցուք:

Ողորմեաց մեզ տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում ասացուք ամենքեան միաբանութեամբ:

Եւ յարարեալն երգեսցեն նայնպէս:

Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմա՛, տէր ողորմա՛:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Յորժամ ոարհաւաճոման երգեսցեն քաղցր յայնիւրս:

Ամէն:

Եւ յարարեալն հարարեալ, համ որդիսն զմեզեզեան ի յեւս՝ երգեսցեն նայնպէս քաղցր յայնիւրս:

Ալեւուհայ ալեւուհայ ալեւուհայ:

Եւ յաւարար ալեւուհայիցն՝ սկսանիցի հանրեալիցն. և ընդ նմա յարարեալն ամենեւեան՝ ասացցեն քաղցրմար միայնսն ընեմք:

Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նախախնամեալ պահեսցի թաղաւորութիւն ամենաբարեպաշտ ինքնակալ մեծ թաղաւորի և կայսեր ամենայն Ռուսաց ՆԻԿՈԼԱՅ Ալեքսանդրովչի. այս նշանաւ սուրբ Խաչիւս և սուրբ Աւետարանաւ և աւուրս շնորհիւ. անուամբ Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Ոարհաւաճոման երգեսցեն:

Ամէն:

Հաւարարիսն՝ ինչ որ յարարեալն մասնակիցն:

Ալեւուհայ ալեւուհայ ալեւուհայ:

Եւ յարարեալն ինչն ասացցեն ինչպէս ասացաւ աստուած: Եւ յարարար երրորդին ասացցեն միայն ոարհաւաճոման:

Ամէն:

Յորժամ յարարեալն ասացցեն:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Յեւ որդիս քաղցրեցէ ոարհաւաճոման:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, և կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ և ողորմեա՛:

Եւ հարարողն հանրիսն՝ ասացցէ զպօթան:

Պահպանեա՛ Քրիստոս Աստուած զթաղաւորն մեր զինքնակալ կայսրն ամենայն Ռուսաց ՆԻԿՈԼԱՅ Ալեքսանդրովչին (Եւ ընդ նմա յարարարեալն ասացցեն ինչպէս ասացաւ աստուած: Եւ զթաղաւորութիւն ՆՈՐԸ. և զամենայն զժողովուրդս քո ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական Խաչի քո ի խա-

ղաղութեան, փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ թշնամոյն. արժանաւորեա՛ զոհոյթեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Յեւ որդի:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս:

Երգեսցեն:

Ամէն:

Կապարողն հանրիսն:

Հայր մեր որ յերկինս ես. սուրբ եղեցի անուն քո. Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղեցին կամբ քո՛ որպէս յերկինս և յերկրի: Օհաց մեր հանապազօրդ տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ ըզպարտիս մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարապանաց: Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ. զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս:

Օրհնեալք եղերուք ի շնորհաց սուրբ Հոգւոյն. երթայք խաղաղութեամբ. և Տէր եղեցի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեանսդ. Ամէն:

Կ Ա Յ Ս Ե Ր Ա Կ Ա Ն

Տ Օ Ն Բ Ռ Ո Ւ Ս Ա Յ

Յ Ո Ւ Ն Վ Ա Ր

- 1 ծն. Ն. Կ. Բ. Ալեքսէյ Ալեքսանդրովչի:
- 10 ծն. Ն. Կ. Բ. մեծ իշխան Պետր Նիկոլայեվչի:
- 24 Ան. Ն. Կ. Բ. մեծ իշխանուհւոյ Կսենեայ Ալեքսանդրովնի:

Փ Ե Տ Ր Վ Ա Ր

- 3 ծն. Ն. Կ. Բ. Նիկոլայ Կոստանդինովչի և տօն ասպետական նշանաց սրբոյն Աննայի:
- 4 ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծի իշխանուհւոյ Վերայ Կոստանդինովնայի:

Մ Ա Ր Տ

- 25 ծն. Ն. Կ. Բ. Կսենեայ Ալեքսանդրովնի:

Ա Պ Ր Ի Լ

- 1 ծն. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թադ. Մեծ իշխան Ալեքսանդր Միխայելովչի:
- 10 ծն. Ն. Կ. Բ. Վլադիմիր Ալեքսանդրովչի:
- 17 ծն. Մեծ իշխան Նիկոլայ Միխայելովչի:
- 23 Ան. Ն. Կ. Բ. Թ. Կայսրուհւոյ Ալեքսանդրա Ֆէօդորովնի, մեծ իշխան Ալեքսանդրայ Եօսիֆովնի և Ալեքսանդրայ Պետրովնի:
- 27 ծն. Ն. Կ. Բ. Ժառանգին Գէօրգի Ալեքսանդրովչի:
- 29 ծն. Ն. Կ. Բ. Սերգէյ Ալեքսանդրովչի:

Մ Ա Յ Ի Ս

- 6 ծն. Ն. Կ. Բ. Կայսեր Ռուսաց ՆիկոլԱՅ ԱՂԷՔՍԱՆԻՐՈՎՉԻ:
- 11 Ան. Ն. Կ. Բ. Կիրիլ Ալեքսանդրովչի:
- 14 ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Մարիի Պավլովնայի:
- 20 Ան. Ն. Կ. Բ. Ալեքսէյ Ալեքսանդրովչի և Ալեքսէյ Միխայելովչի:
- 21 Ան. Մեծի Գուքս Կոստանդին Նիկոլայեվչի և Կոստանդին Կոստանդինովիչի և ծն. Ալեքսանդրայ Պետրովնի:
- 25 ծն. Ն. Կ. Բ. Թ. Կայսրուհւոյ Ալեքսանդրա Ֆէօդորովնի:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս

- 1 ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Գիմարի Կոստանդինովիչի:
- 26 ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծի իշխանուհւոյ Ալեքսանդրայ Եօսիֆովնի:
- 29 Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Պաւել Ալեքսանդրովչի, և Պետր Նիկոլայեվչի:

Յ Ո Ւ Լ Ի Ս

- 5 Ան. Ն. Կ. Բ. Սերգէյ Ալեքսանդրովչի:
- 11 Ան. Ն. Կ. Բ. Օլգայ Նիկոլայեվնի և Օլգայ Ֆէօդորովնի և Օլգայ Կոստանդինովնի:
- 15 Ան. Ն. Կ. Բ. Ղազիմիրայ Ալեքսանդրովչի:
- 16 ծն. Ն. Կ. Բ. Բար. Թադ. մեծ իշխանուհի Անաստասի Միխայելովնի:
- 22 Ան. Ն. Կ. Մ. Բ. Թ. Կայսրուհւոյ Մարիա Ֆէօդորովնի, և Մարիա Ալեքսանդրովնի:
- 24 Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Բարիս Վլադիմիրովչի:
- 27 ծն. և Ան. Նիկոլայ Նիկոլայեվչի:

Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս

- 10 ծն. Ն. Կ. Բ. Կոստանդին Կոստանդինովչի:
- 11 ծն. Ն. Կ. Բ. Գէօրգի Միխայելովչի:
- 16 ծն. Ն. Կ. Բ. Եկատարինեայ Միխայելովնի:
- 22 ծն. Ն. Կ. Բ. Օլգայ Կոստանդինովնի:
- 30 Անուանակոչ. մեծ իշխան Ալեքսանդր Միխայելովչի: ծն. Ն. Կ. Բ. Օլգայ Նիկոլայեվնի: Նաև տօն ասպետութեան Ս. Ալեքսանդրի Նեփաղոյն:

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

- 8 ծն. Ն. Կ. Բ. Օլգայ Ֆէօդորովնի:
- 9 ծն. Ն. Կ. Բ. Կոստանդին Նիկոլայեվչի:
- 17 Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծի իշխանուհւոյ Վերայ Կոստանդինովնի:
- 21 ծն. Ն. Կ. Բ. Պաւել Ալեքսանդրովչի, և Ան. Ն. Կ. Բ. Գիմարի Կոստանդինովչի:
- 25 ծն. և Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխանի Սերգէյ Միխայելովչի:
- 30 ծն. Ն. Կ. Բ. Կիրիլ Վլադիմիրովչի:

Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

- 4 ծն. Ն. Կ. Բ. Բար. Թադ. Մեծ իշխան Միխայելովչի:
- 5 ծն. Ն. Կ. Բ. Մարիայ Ալեքսանդրովնի:
- 13 ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Միխայել Նիկոլայեվչի:
- 21 ԳաՏ. Օգոստ. Կայսեր Ռուսաց ՆիկոլԱՅ ԱՂԷՔՍԱՆԻՐՈՎՉԻ:

Ն Ո Յ Ե Մ Բ Ե Ր

- 6 ծն. Ն. Կ. Բ. Նիկոլայ Նիկոլայեվիչի:
- 8 Ան. Ն. Կ. Բ. Միխայել Նիկոլայեվչի և Միխայել Միխայելովչի: Տօն ամենայն ասպետական նշանաց Ռուսաց:

- 14. Ճն. Ն. Կ. Բ. Մ. Թ. Կայսրուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնի:
- 16 Ճն. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխան Բարիս Վլադիմիրովչի:
- 22 Ճն. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխան Միխայէլ Ալեքսանդրովչի:
- 24 Անուանակոչ. Ն. Կ. Բ. Եկատարինէ Միխայելովնի:
- 26 Ան. Ն. Կ. Բ. Ժառանգին Գէօրգի Ալեքսանդրովչի և Գէօրգի Միխայելովնի:

Գ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

- 6 Ան. Օգոստ. Կայսեր Ռուսաց ՆիկՕԼԱՅ ԱԼԷՔՍԱՆՆԻՐՈՎՉԻ Նիկօլայ Կոստանդինովչի և Նիկօլայ Միխայելովչի:
- 16 Ճն. Ն. Կ. Բ. Ալեքսէյ Միխայելովչի:
- 22 Ան. Ն. Կ. Բ. Անաստասայ Միխայելովնի:

« Ազգային գրադարան »

 NL0349307

